

YMADRODDION Hen Mr. DOD 33

NI D all dim waethuyn niwed i ni ond Pechod; ac ni chaiff hwnnw wneuthur mo'r niwed i ni os medrwn ni edifarhau am dano. Ac ni all dim wneuthur i ni ddi, ond Carind a safon Duw yn Ghrifft; i hynny a gwna ni, os nyhi a'i ceiswn mewn gwirionedd.

2. Nid oes neb mewn cyflwr tosturus, ond yr hwn fydd ganddo galon galed, ac ni fedro weddio.

3. Cymaint ag a fyddo o Bechod, cymaint a hynny a fydd o Drymder: Cymaint ag a fyddo o Sancteiddrwydd, cymaint a hynny a fydd o Hapfyrwydd.

4. Gwna dy Bechod i ti yn Driftwch mwya; felly ni chaiff dy Driftwch byth wneuthur i ti niwed; Gwna Jezu Ghrifft yn llawenydd mwya i ti; felly ni bydd arnat ti byth mor diffyg llawenydd.

5. Y Gwr y mae Gantho Yspryd Gweddi, fydd gantho fwy na phe bai yr holl fydd ar ei helw.

6. Dau beth a orchymynnodd ef i Gwpl o rai Priod, Gofalon, ac ymrylonau: Am y cyntaf, Bydded eich Gofalon, *Pa un a rynga fodd i Dduw yn fwyaf*: Am eich Ymrylonau, bydded iddynt fod, *Ba un a garh eu gilydd oren*: Felly y bydd eich Gofalon a'ch Ymrylonau i ryw ddefnydd da, ac felly pob Gofalon ac Ymrylonau afreidiol a ddiifannant.

7. Os ydych chi mewn ystad Briodol, Gwybyddwch, a choeliwch, er y gallafech gael Gwraig neu wr gwell neu gyfothocach; etto byddwch ficer, na allafech chiwicyth gael cymmhwyfach: Oblegid ei fod wedi ei ordeinio felly gan Dduw yn y Nefoedd, cyn y gellid ei gyflawni ymma ni y ddair: Ac am hynny, er nad ydys yn cyflawni cael i ti yn ôl; etto gwna di dy ddyledfyrdd tuag at dy Briod, o ran yfudd-dod i Dduw; a thi a fyddi Sicer o galon cyflwr yn y diwedd, er i Dduw dy ddrin di a Cheryddon dros amser.

8. Ni ddichon dim Cystuddiau, neu Drueni ddigwydd i ni, ond trwy Ordinhad Duw, ac ni allant wneuthur niwed i ni, eithr rhaid yw iddynt wneuthur da i ni, os ydym ni blant i Dduw. Eithr yn gyntaf, Byddwch ficer na chymhwyfch ddim pechod a hwynt: *Yn ail*, Nac edrychwch ar y Wiolen, ond ar yr hwn fy yn taro; canys hynny a bai ymddigio; a deffygio hefyd.

9. Os wyt ti yn chwennych bod yn ficer fod dy bechodau wedi eu maddu i ti; Cais faddu y Camau, a'r Niweiddion a wenler i rithau, *Mat. 6. 14, 15*. Yfuria bedwar peth i diben ymma.

1. Siamp Crist, yr hwn a fadduodd iw elynion ac a weddiodd drofnynt. 2. Gorchymyn Crist, *Pan weddiwch, madduoch ei bydd genych ddim yn erbyn neb*. 3. Addewid Crist, *Os madduoch, madduoch i chiwithau*. 4. Bygythaid Crist, *Os fadduoch, ni fadduoch i chiwithau*.

10. Yn mhob Trueni a Chysfyngderau; goreu doethineb yw myned at y Cyfaiil hwnnw ar fydd neflaf, ewyllygaraf, ac applaf i gynnorthwyo; y cyfryw Ffrind yw Duw.

11. Mynych y dywedai ef; Nad oedd iddo achos yn y byd i gwyno rhag ei Grofau; gan nad oeddynt ond thwerw llwyth ei bechodau ef.

12. *Lle mae Pechod yn drwm, mae Crofau yn ysgafu*; ac yn y gwrthwyneb, *lle mae Crofau yn drymion, Pechodau ydynt ysgafu*.

13. Naill ai Gweddi a bai i ddyn beidio a phechu; neu y Pechod a bai i ddyn beidio a gweddio.

14. Pedwar peth a allwn ni ei ddyfsgu oddiwrth Blant: 1. Ni ofalant am ddim yn afreidiol. 2. Hwy a gyfgant yn ddifalis. 3. Maent yn fodlon iw cyflwr. 4. Maent yn oflyngedig; Plentyn i Frenin a chwery a Phlentyn i Gerdottyn.

15. Nid oes un Cystudd cyn lleied, na suddem ni dano, oni bai fod Duw i'n cynnal; ac nid oes un Pechod mor fawr, na wnaem ni ef, oni bai fod Duw yn ein hatal.

16. Os rhoddir anfr i ni, neu ein difenwi, neu os gwneir a ni gam gan gyfaiil neu elyn, fe ddylei fod yn flinach genym ni o ran y pechod a wneir yn erbyn Duw, nag o ran y farhaad neu'r ammarch a wneir i ni ein hunain.

17. Mae gwr Duwiol yn debyg i Ddafad; pob man fydd well o'i blegid lle y delo. Gwr annuwiol fydd debyg i Afr; pob man fydd yn waeth o'i blegid; gado y mae ef sawyr drevllyd ar ei ôl.

18. Cystuddiau wedi eu sancteiddio ydynt oruchafiaethau, neu dderchafiau yfprydol; ac y maent yn llawer gwell i Gristion, na'r holl Arian a'r Aur yn y byd; gan fod profiad ein ffyd yn werthfawroccach na'r Aur, i Pe. 1. 7.

19. Gwna'r Sabbath yn ddydd marchnad i'f Enaid. Na ollwng un awr i golli, ond bydd naill ai yn Gweddio, ai yn ymddidlan, ai yn Myfyrio. Na feddwl dy feddyliau dy hun; Caffed pob diwrnod ei ddyledfyrddau; tro y Bregeth a glywech yn ddefnydd o Weddi, Addysc yn Erfynaid, Argyoeddiad yn Gyffes; Cysllur yn ddiolchgarwch, Meddwl lawer am y Bregeth a glywaith, a gwna ryw ddefnydd o hooi yr holl wythnos o hyd.

20. Bob boreu trwy'r wythnos rhag-fwrw; 1. Rhaid i mi fwrw. 2. Mi a allaf fwrw cyn y nos. 3. I ba le yr a fy enaid, ai i'r Nef ai i'r uffern: Bob oes gofyn i'f enaid y Cwestiwnau hyn.

1. A ddarfu i mi ddwynnaeth heddyw ymddarostwng ger brân Duw o'r neillt? 2. Pa fodd y gweddiat? Ai mewn ffydd a Chariad? 3. Beth a fu fy Meddyliau arno y dydd heddyw? 4. Beth y ffrim i yn ei wneuthur yn fy lle a'm galwedigaeth? 5. Beth a fam i mewn Cwmpeni? A lefarais i am bechodau da? neu a wrandawais i, a rhoddi i gadw yda Mair y perbau da a glywaith? 6. Os adnewyddodd Duw Drugareddau gyda'r boreu, a film i ddialchgar? 7. Os cyfrannodd y diwrnod i mi achos o drymder, a ymddigais i? Trosu a orweddais i yn y llwch ger brân Duw? 8. Pan Darfyddo i chi wneuthur fal hyn; lle y buoch chi yn ddefnyddiol, cyfaddafwch byny yn a thrist; a llai a fydd y gwaith i chi i wneuthur pan ddolo marwolaeth. Gwna fel hyn uniawn gyfrif a'f Dduw bob nos. Hyn a fu fy helynt fennyddiol i, ac a gaiff fod yn aser i mi nos fy marw.

21. Yr hyn a ennillom ni drwy Weddi, ni a gawn ei fwyntau mewn diddanwch.

22. Mae Sicerwydd dau-ddyblyg. 1. Sicerwydd Haul-gan. 2. A Lloergan. Y cyntaf yw y llawn sicerwydd hwnnw yn Heb. 10. 22. Y Lloergan yw hwnnw o'r Gair yr hwn da y gwnawn fod yn dal arno, i Theb. 1. 5. 2 Pet. 1. 19. Y cyntaf ni roddir ond i ychydig, na hynny ond yn anfyfych; a hynny naill ai ar ryw ddyledfyrdd fawr iw chylfawni; neu ryw gyflwr newydd o fywyd i fyned iddo; neu ar ryw fowrion ddiodeffadaw i fyned anant; am yr hwn dywaid un, yr oriau (neu'r awrau) y daw, nid ydynt ond anfyfych, a byrr y mae yn aros. Yr ail yw yr hwn y rhaid i ni ymddiried iddo, Rhoi goglad at ficer Air Duw, drwy ffydd o Ymlynaid, pan ydym ni heb y llall, sef yfpryd o lawn Sicerwydd.

23. Am gysur pobl Duw, efe a ddaliodd fulw allan o'r 122 Psalm, Er bod yr annuwiol yn Ardwyf ar y Cyflawn, ac aredig o honant yn ddwfn, a gwneuthur cwyflau hirion, a hefyd aredig eu calonau hwynt allan, pes gallent; etto yr Arglwydd cyflawn, yr hwn fy yn eistedd yn y Nefoedd, fy yn chwerrhin am eu pennau, ac yn torri eu Tidiau, a'u rhaffau; ac yna nid allant aredig dim ychwaneg.

24. Yn achos Erldiadau a Dioddefiadau eraill, se ddylei pobl Duw ystyried yn ddifrifol y pedwar peth hyn: 1. Duw fydd yn mynni iddynt fod, ac yn eu hanfon; Weithian Ewyllys Duw fydd berffaith Reol Cyflawnder; a'i hyn y mae Duw yn ei wneuthur, a wnaethpwyd cyflaw, nas gallai mor bod wedi ei wneuthur yn well. 2. Mae yn rhaid wrth-ynt, oni bai hynny ni chaem ni mo honant. 3. Eu rhifedi, eu metiur, a'u parhad a benderfynwyd gan Dduw; nid ydynt ond tros ennyd fechan, nac yn parhau ond ychydig ddyddiau, *Dat. 2. 10*. nid ydynt rŷ drymion, rŷ aml, neu rŷhir, fel y mynnai'r Cythrael iddynt fod; na rŷ-anaml, rŷ-fyrion, neu rŷ-yfagaf, fel y mynnai ein naturiaeth lygredig iddynt fod. 4. Ei diwedd fydd bws o ogoniant, a'r Goron a'u canlyn fydd dragwyddol, 2 Cor. 4. 17.

25. Tri pheth a bai i ddyn ei gyfrif ei hun yn ddedwydd ymma ar y Ddaiar. 1. Cael ystad dda: 2. Ei chael hi mewn lle da: 3. Wrth gymmydogion da. Yn awr y tri hyn y mae y rhai fydd yn meirw yn yr Arglwydd, yn eu mwynhau mewn modd rhagorol.

1. Eu Nefol Etifeddiath fydd fawr, *Ni welodd llygad, ni chlywodd clust y cyffelyb*, 1 Cor. 2. 9. 2. Mae hi mewn lle da, 2 Cor. 5. 1. Y Nefoedd, yr hwn fydd Dy a wnaethpwyd gan Dduw; ac am hynny mae'n rhaid iddo fod yn dda. 3. Yn agos at Gymmydogion da: Duw, Crist, yr Yspryd, Angelion, a Seintiau. Yr oedd gan Adda Etifeddiath dda, ac mewn lle da; ond yr oedd ganddo Gymmydog drwg, sef y Cythrael, yr hwn ai blinodd ef, ac a anafodd y cwbl. Onid nid oes dim Gymmydogion drwg yn y Nefoedd.

26. Nid yw Dioddefiadau pobl Duw yn rhwyffro eu Gweddiâu hwynt. *Elias* oedd ddyn yn rhaid iddo ddiodeff fel ninnau, ac efe a weddiodd ac a wrandawyd, *Jac. 5. 17*.

27. Tri pheth fydd yn cyd-ynganlyn i wneuthur i fynu y pechod yn erbyn yr Yfpryd glân. 1. Goleuni yn y meddwl. 2. Malis yn y galon. 3. Yr anheimplad o'r pechod. Y neb fy yn ofni ddarfod iddo ei bechu ef, ni phechodd ef mo bone erioed.

28. Y rheswm pa ham na weithir ar lawer fydd tan nerthol foddion Grâs, lle y mae llaweroedd ar fy yn byw o bell ac yn dywad yn anfyfych tan Bregethiad nerthol, yn cael gweithio arnynt drwy hynny, efe a arferei oi roddi drwy'r gyffelybiaeth yma: Megis mewn Tref farchnad, nid oes

cymaint matter gan bobl y Dref am bechodau fy yn y farchnad, a chan y rhai fydd yn byw yn y wlad; maent hwy yn dyfod i brynu, a rhaid yw iddynt wneuthur felly, a hwy fyddant gael y peth fydd arnynt ei ciliau, beth bynnag a dalont am dano; lle mae y rhai fy yn byw yn y Dref, yn tybied y gallant brynu, pa amfer bynnag y gwelont yn dda, ac felly yr effeuliant brynu yn yr amfer presennol; ac o'r diwedd, maent yn fynych iawn yn cael eu siommi a'u twyllo.

29. Pn perfwadid ni i beidio a rhoi sen am sen, efe a ddywedai; Os Ci a gyfarch ddafad, ni chyfarth y ddafad mo'r Ci.

30. Pedwar O Refymmau a roddai fo yn erbyn Gofalon anghymhedrol am bethau daiarol, fel na ddianrhyddedem Dnw, na'i wadu. 1. Maent yn afreidiol. 2. Maent yn anifeilaidd. 3. Maent yn anffuddiol. 4. Maent yn aser o ddilyn y Cenhedloedd.

1. Yn afreidiol: Pam y rhaid i ni ofalu, a Duw hefyd; Gŷyr ein Tad nefol fod arnom ofien y pethau hyn, a pheri y mae ef i ni, na ofalwm am ddim, ond iwrw ein gafol arno ef, yr hwn fy yn ofalu drosom ni. *Mat. 6. 32. 1. Pet. 5. 7. 2.* Yn anifeilaidd, ie a gwaeth nag anifeilaidd: *Edrychwch ar adar y nefoedd, a'r cyffwrain, y mae efe yn eu parhio hwynt, er nad ydynt yn llafurio*, *Mat. 6. 26. 3.* Maent yn Anffuddiol ac yn ddilës. Pny o honoch gan ofalu a ddichon chwanegu un cyffyd at ei faintiol, neu un geiniog at ei olud, *Mat. 6. 27. 4.* Arfer y Cenhedloedd yw, Tr boll bechod hyn y mae y Cenhedloedd yn eu ceisio. *Mat. 6. 32.*

31. Mae bagad yn y byd yn cymmeryd yr enw o fod yn Sainc ar dyb da eraill am danynt; ac yn marchanatta yn nyledfyrddau Crefydd, ar y goel a ennillafant oddiwrth Opiniwnau da rhai eraill am danynt hwy, a'u profleis. Credu y maent eu bod eu hunain yn Gristianogion, oblegid bod eraill yn gobeithio eu bod hwy felly; ac hwy a negeleuant â zel gwrefog, mewn dyledfyrddau fy yn sefyll oddiallan, i gygnal eu Henw da, eithr ni edrycham un amfer am y Steoc o gadarn Râs oddifewn, a hyn fydd yn anafu llawer.

32. Fel yr ydym ni yn darllein am fara beunyddiol, felly hefyd am Groes feunyddiol, *Luc. 9. 23*. yr hon y perir i ni ei chodi, nid ei gwneuthur. Nid rhaid i ni mor gwneuthur Crofau i ni ein hunain (fal yr ydym ni yn rhy barodi wneuthur) ond gadawn i Dduw eu gwneuthur hwynt i ni: Crofau a wneir yn y Nefoedd, fydd swaf cymmwys i gefnau'r Sainc, ac ni wafanaetha i ni mor rhoddi hwy i lawer, nes iddynt hwy a ninnau orwedd i lawr ynghyd.

33. Ymadrodd hynodol oedd hwnnw o'r eiddo Gwrfaidd, *Diffoddwch uffern, a llawer y Nefoedd, etto myfi a garaf, ac aofnaf fy Nnw*.

34. Nid crochlefaen yn erbyn y Cythrael, nac ymadroddi yn erbyn Pechod mewn Gweddi, neu Ymddiddanion, ond ymladd â'r Cythrael, a marweddio ein Trachwantau, yw'r hyn y mae Duw yn bennaf yn edrych arno.

35. Y mae'r Proffesiwr gwag yn Siommi neu'n twyllo dau ar unwaith, *Iy Byd, yr hwn wrth weled dail, fy yn disgwyl ffynwian, ond nid yw yn cael dim*. 2. Ei hunan, yr hwn fy yn tybied cyrraedd y Nefoedd, fy yn dyfod yn fyrr o boni.

36. Yr unig ffordd i Enaid cystuddiol, ni fedro ymafeilio neu ymaffyd mewn Cysffurau o'r blaen, oblegid Gwrthdroadu neu bechodau ar ôl, ac felly fy yn amneu ei holl sicerwydd o'r blaen, yw, *Adnewyddu ei Edifeirwch, fel pe buaf ef heb gredu erioed*.

37. Hawdd gan rai feddwl pe baent yn y cyfryw Deulu, dan y cyfryw Weinidog, allan o'r cyfryw Demptasiwnau, nad ymgyrrau'r Cythrael â hwynt, fel y mae. Eithr y cyfryw rai a ddylant wybod. Mai cyhyd ag y byddo ei hen Gyfaiil ef, sef y cnawd yn fyw oddi fewn, y bydd ynteu yn curo wrth y drws oddiallan.

38. Yr hadau a hauwyd yn Naturiaeth Diafol a'r Sainc ydynt yn ddyfned, na ddiwreiddir hwy byth, hyd oni pheidio y Cythrael a bod yn Gythrael, a Pechod a bod yn Bechod, a Sainc a bod yn Sainc.

39. Melnydd Diafol yw'r pechadur, yn malu yn wastadol; ar Diafol fydd yn wastad yn llenwi yr Hoppran, neu'r pin fel na safon felin.

40. Mae rhai pechodau na feidr dŷn anwybodus moi Gwneuthur; eithr y mae llawer ychwaneg na feidr dŷn anwybodus ond eu gwneuthur.

41. Y mae pump o rywau, â phà rai y rhwymodd Duw'r Nefoedd ef ei hun i fod yn Gard, neu'n Geidwad i gadw einioes y Sainc, yn erbyn Gallu y Tywyllwch. 1. Ei berthynas iddynt megis Tad. 2. Ei Gariad ef iddynt, o ran ei bod hwynt yn Esgoredigaeth ei Gynger Tragwyddol ef, megis cyfrannogion o'i Llaw ei hun. 3. Pridwerth Gwaed ei fab, a'i Gyffammod a hwynt. 4. Eu Goglad arno ef, a'u Disgwyliad oddiwrtho, yn eu holl gyfyngderau: yn awr Disgwyliad a gobais y trueniaid ni cholli'r byth, *Plal. 9. 18. 5.* Gwaith presennol Crist yn y Nefoedd, yw earych am fod pob peth yn cael ei ddyyn rhagddo yn dŷg rhwng Duw a'i Bobl.

42. Bara haidd gyda'r Efengyl fydd ymborth da.
T E R F Y N

YMADRODDION Hen Mr. DOD 33

NID all dim wneuthur niwed i ni ond Pechod; ac ni chaff hwnnw wneuthur mo'r niwed i ni os medrwn ni edifarhau am dano. Ac ni all dim wneuthur i ni dda, ond Cariad a ffafur Duw yn Ghrift; a hyuny a gawn ni, os nynt a'i ceiswn mwngwirionedd.

2. Nid oes neb mewn cyflwr tosturus, ond yr hwn fydd ganddo galon galed, ac ni fedro weddio.

3. Cymaint ag a fyddo o Bechod, cymaint a hyuny a fydd o Drymder: Cymaint ag a fyddo o Sancteiddrwydd, cymaint a hyuny a fydd o Hapfyrwydd.

4. Gwna dy Bechod i ti yn Driftwch mwyaf; felly ni chaff dy Driftwch byth wneuthur i ti niwed; Gwna Jesu Ghrift yn llawenydd mwyaf i ti; felly ni bydd arnat ti byth mor diffyg llawenydd.

5. Y Gŵr y mae Gantho Ysryd Gweddi, fydd gantho fwy na phe bai yr holl fyd ar ei helw.

6. Dau beth a orchymynodd ef i Gwpl o rai Priod, Gofalon, ac ymrysonau: Am y cyntaf, Bydded eich Gofalon, Pa un a ryngaf fodd i Ddau yn fwyaf: Am eich Ymrysonau, bydded iddynt fod, Ba un a garo en gilydd orcu: Felly y bydd eich Gofalon a'ch Ymrysonau i ryw ddefnydd da; ac felly pob Gofalon ac Ymrysonau afreidiol a ddiannant.

7. Os ydych chiw mewn ystâd Briodol, Gwybyddwch, a chosfwrch, er y gallafech gael Gwraig neu wr gwell neu gyfoethocach; etto byddwch siccr, na allafech chiw fyth gael dim cymhwysfath: Oblegid ei fod wedi ei ordeinio felly gan Dduw yn y Nefoedd, cyn y gellid ei gyflawni ymma ar y ddair: Ac am hyuny, er nad ydys yn cyflawni cariad i ti yn ôl; etto gwna di dy ddyledswydd tuag at dy Briod, o ran ufudd-dod i Dduw; a thi a fyddi Siccr o galon cyflwr yn y diwedd, er i Dduw dy ddrin di â Cheryddon dros amser.

8. Ni ddichon dim Cystuddiau, neu Drueni ddigwydd i ni, ond trwy Ordinhâd Duw, ac ni allant wneuthur niwed i ni, eithr rhaid yw iddynt wneuthur da i ni, os ydym ni blant i Dduw. Eithr yn gyntaf, Byddwch siccr na chymysgoch ddim pechod a hwynt: Yn ail, Nac edrychwch ar y Wiolen, ond ar yr hwn fy yn taro; canys hyuny a bair ymddigio, a defnyddio hefyd.

9. Os wyt ti yn chwennych bod yn siccr fod dy bechodau wedi eu maddu i ti; Cais faddu y Cammau, a'r Niweiddion a wenier i tithau, Mat. 6. 14, 15. Ysturia bedwar peth i dibeio ymma.

1. Simpt Crift, yr hwn a fadduodd iw elynion ac a weddiodd drofnynt. 2. Gorchymyn Crift, Pa weddiach, madduoch os bydd genych ddim yn erbyn neb. 3. Addewid Crift, Os madduoch, madduoch i chiw. 4. Bygythaid Crift, Os fadduoch, ni fadduoch i chiw.

10. Ym mhob Trueni a Chysfyngderau; goreu doethineb yw myned at y Cyfaiell hwnnw ar lydd nefaf, ewyllysgaraf, ac applaf i gynorthwyo; y cyfryw Ffrind yw Duw.

11. Mynych y dywedai ef; Nad oedd iddo achos yn y byd i gwyno rhag ei Groesau; gan nad oeddynt ond chwercw llwyth ei bechodau ef.

12. Lle mae Pechod yn drwm, mae Croesau yn ysgafn; ac yn y gwrthwyneb, lle mae Croesau yn drymion, Pechodau ydynt ysgafn.

13. Naill ai Gweddi a bair i ddyn beidio a phechu; neu y Pechod a bair i ddyn beidio a gweddio.

14. Pedwar peth a allwn ni ei ddysgu oddiwrth blant: 1. Ni ofalant am ddim yn afreidiol. 2. Hwy a gyfgant yn ddifalis. 3. Maent yn fodlon iw cyflwr. 4. Maent yn oflyngedig; Plentyn i Frenin a chwery a Phlentyn i Gerdottyn.

15. Nid oes un Cystudd cyn lleied, na suddem ni dano, oni bai fod Duw i'n cynnal; ac nid oes un Pechod mor fawr, na wnaem ni ef, oni bai fod Duw yn ein hantol.

16. Os rhoddir anfi i ni, neu ein difenwi, neu os gwneir a ni gam gan gyfaiell neu elyn, fe ddylei fod yn flinach genym ni o ran y pechod a wneir yn erbyn Duw, nag o ran y farhaad neu'r ammarch a wneir i ni ein hunain.

17. Mae gwr Duwiol yn debyg i Ddafad; pob man fydd well o'i blegid lle y delo. Gwr annuwiol fydd debyg i Afr; pob man fydd yn waeth o'i blegid; gado y mae ef fawyr drewllyd ar ei ôl.

18. Cystuddiau wedi eu sancteiddio ydynt oruchafiaethau, neu dderchafadau ysprydol; ac y maent yn llawer gwell i Gristion, na'r holl Arian a'r Aur yn y byd; gan fod profiad ein ffyd yn werthfawroccach na'r Aur, 1 Pe. 1. 7.

19. Gwna'r Sabbath yn ddydd marchnad i'th Enaid. Na ollwng un awr i golli, ond bydd naill ai yn Gweddio, ai yn ymddidlan, ai yn Myfyrio. Na feddl dy feddyliau dy hun; Caffed pob diwrnod ei ddyledswyddau; tro y Bregeth a glywech yn ddeinydd o Weddi; Addysc yn Erfynaid, Argyoeddiad yn Gyffes; Cyflwr yn ddiolchgarwch, Meddwl lawer am y Bregeth a glywaist, a gwna ryw ddefnydd o honi yr holl wythnos o hyd.

20. Bob boreu trwy'r wythnos rhag-fwrw; 1. Rhaid i mi farw. 2. Mi a allaf farw cyn y nos. 3. I ba le yr â fy enaid, ai i'r Nef ai i'r offeryn? Bob oes gofyn ith enaid y Cweithnwau hyn.

1. A ddarfu i mi ddwywaist heddyw ymddarostwng ger bron Duw o'r neillt? 2. Pa fodd y gweddiast? Ai mewn ffydd a Chariad? 3. Beth a fu fy Meddyliau arno y dydd heddyw? 4. Beth y ffrim i yn ei wneuthur yn fyfyllu a'm gwledigaeth? 5. Beth a ffrim i mewn Cwmpeni? A lefrast i am bethau da? neu a wrandawais i, a rhoddi i gadw yda Mair y perbau da a glywaist? 6. Os adnewyddodd Duw Drugareddau gyda'r boreu, a ffrim i ddiolchgar? 7. Os cyfrannodd y diwrnod i mi achos o drymder, a ymddigais i? Tenu a orweddais i yn y lluch ger bron Duw? 8. Pa Ddwydd i chiw wneuthur fal hyn; lle y huch chiw yn ddefnyddio, cyfaddysfwrch hynny yn a thrist; a llai a fydd y gwaith i chiw i wneuthur pan ddolo marwolaeth. Gwna fel hyn unigawn gyfrif i'th Ddau heb nos. Hyn a fu fy helynt fennyddiol i, ac a gaff fod yn aser i mi nos fy marw.

21. Yr hyn a ennillom ni drwy Weddi, ni a gawn ei fwyndat mewn diddanwch.

22. Mae Siccrwydd dau-ddyblyg. 1. Siccrwydd Haul-gan. 2. A Lloergan. Y cyntaf yw y llawn siccrwydd hwnnw yn Heb. 10. 22. Y Lloergan yw hwnnw o'r Gair yr hwn da y gawn fod yn dal arno, 1 Theb. 1. 3. 2 Pet. 1. 19. Y cyntaf ni roddir ond i ychydig, na hynny ond yn anfyndych; a hyuny naill ai ar ryw ddyledswydd fawr i wneuthur; neu ryw gyflwr newydd o fywyd i fynydd iddo; neu ar ryw fowrion ddiodeffadai i fynyddiant; am yr hwn dywad un, yr oriau (neu'r awrau) y daw, nid ydynt ond anfyndych, a byrr y mae yn aros. Yr ail yw yr hwn y rhaid i ni ymddiried iddo, Rhoi goglod ar siccr Air Duw, drwy ffydd o Ymlynaid, pan ydym ni heb y llall, sef yspyd o lawr Siccrwydd.

23. Am gyflwr pobl Duw, efe a ddaliodd fwlw allan o'r 122 Psalm, Ec bod yr annuwiol yn Arddwyr ar y Cyflawn, ac aredig o honnynt yn ddwfn, a gwneuthur cwyfau hirion, a hefyd aredig eu calonau hwynt allan, pes gallent; etto yr Arglydd cyflawn, yr hwn fy yn eistedd yn y Nefoedd, fy yn chwercw am eu pennau, ac yn torri eu Tidiau, a'u rhaffau; ac yna nid allant aredig dim ychwaneg.

24. Yn achos Erlidiadau a Dioddefiadau eraill, se ddylei pobl Dduw ystyried yn ddifrifol y pedwar peth hyn: 1. Duw fydd yn mynni iddynt fod, ac yn eu hanfon, Weithian Ewyllys Duw fydd beirfaith Reol Cyflawnder; a'r hyn y mae Duw yn ei wneuthur, a wnaethpwyd cystat, nas gallai mor bod wedi ei wneuthur yn well. 2. Mae yn rhaid wrth-ynt, oni bai hyuny ni chaem ni mo honnynt. 3. Eu rhifedi, eu meir, a'u parhâd a benderfynwyd gan Dduw; nid ydynt ond tros ennyd fechan, nac yn parhau ond ychydig ddyddiau, Dat. 2. 10. nid ydynt rŷ drymion, rŷ aml, neu rŷhir, fel y mynnai'r Cythrael iddynt fod; na rŷ-anaml, rŷ-fyrion, neu rŷ-ygafn, fel y mynnai ein naturiaeth lygreddig iddynt fod. 4. Ei diwedd fydd bwys o ogoniant, a'r Goron a'u canlyn fydd dragwyddol, 2 Cor. 4. 17.

25. Tri pheth a bair i ddyn ei gyfrif ei hun yn ddedwydd ymma ar y Ddaiar. 1. Cael ystâd dda. 2. Ei chael hi mewn lle da: 3. Wrth gymmyddogion da. Yn awr y tri hyn y mae y rhai fydd yn meirw yn yr Arglydd, yn eu mwynhau mewn modd rhagorol.

1. Eu Nefol Erteddiast fydd fawr, Ni welodd llygad, ni chlywodd clust y cyffelyb, 1 Cor. 2. 9. 2. Mae hi mewn lle da, 2 Cor. 5. 1. Y Nefoedd, yr hwn fydd Dd y wnaethpwyd gan Dduw; ac am hyuny mae'n rhaid iddo fod yn dda. 3. Yn agos at Gymmyddogion da: Duw, Crift, yr Ysryd, Angelion, a Seintiau. Yr oedd gan Adda Erteddiast dda, ac mewn lle da; ond yr oedd ganddo Gymmyddog drwg, sef y Cythrael, yr hwn ai blinodd ef, ac a anafodd y cwbl. Onid nid oes dim Gymmyddogion drwg yn y Nefoedd.

26. Nid yw Dioddefiadau pobl Dduw yn rhwyfiro eu Gweddiâu hwynt. Elias oedd ddyn yn rhaid iddo ddiodeff fel ninnau, ac efe a weddiodd ac a wrandawyd, Jac. 5. 17.

27. Tri pheth fydd yn cyd-ymganlyni i wneuthur i synu y pechod yn erbyn yr Ysryd glân. 1. Goleuni yn y meddwl. 2. Malis yn y galon. 3. Tr anghimlad o'r pechod. T neb fy yn ofni ddarfod iddo ei bechu ef, ni pechodd ef mo hono erioed.

28. Y rheswm pa ham na weithir ar lawer fydd tan nerthol foddion Grâs, lle y mae llaweroedd ar fy yn byw o bell ac yn dywad yn anfyndych tan Bregethiad nerthol, yn cael gweithio arnynt drwy hyuny, efe a arferai oi roddi drwy'r gyffelybiaeth yma: Megis mewn Tref farchnad, nid oes

cymaint matter gan bobl y Dref am bethau fy yn y farchnad, a chan y rhai fydd yn byw yn y wlad; maent hwy yn dyfod i brynu, a rhaid yw iddynt wneuthur felly, a hwy fyddant gael y peth fydd arnynt ei cilio, beth bynnag a dalont am dano; lle mae y rhai fy yn byw yn y Dref, yn tybied y gallant brynu, pa amser bynnag y gwelont yn dda, ac felly yr efreuliant brynu yn yr amser presennol; ac o'r diwedd, maent yn fynych iawn yn cael eu siommi a'u twyllu.

29. Pn perfwadio ni i beidio a rhoi sen am sen, efe a ddywedai; Os Ci a gyfarth ddafad, ni chyfarth y ddafad mo'r Ci.

30. Pedwar O Refymmau a rod lai fo yn erbyn Gofalon anghymhedrol am bethau daiarol, fel na ddianrhyddem Duw, na'i wadu. 1. Maent yn afreidiol. 2. Maent yn anifeilaidd. 3. Maent yn anfyddiol. 4. Maent yn aser o ddilyn y Cenhedloedd.

1. Yn afreidiol: Pam y rhaid i ni ofalu, a Duw hefyd; Ghyr ein Tad nefol fod arnom ofis y perbau hyn, a pheri y mae ef i ni, na ofalon am ddim, ond iwrw ein gafol arno ef, yr hwn fy yn ofalu drosom ni. Mat. 6. 32. 1. Pet. 5. 7. 2. Yn anifeilaidd, ie a gwaeth nag anifeil iudd: Edrychwch ar adar y nefoedd, a'r cyffwrdd, y mae efe yn eu parhau hwynt, er nad ydynt yn llafurio, Mat. 6. 26. 3. Maent yn Anfyddiol ac yn ddiles. Pwy o honoch gan ofalu a ddichon chwangu un enfydd at ei faintiol, neu un geiniog at ei olud, Mat. 6. 27. 4. Arfer y Cenhedloedd yw, Tr holl bethau hyn y mae y Cenhedloedd yn eu creio. Mat. 6. 32.

31. Mae bagad yn y byd yn cymmyrd yr enw o fod yn Saind ar dyb da eraill am danynt; ac yn marchanatta yn nyledswyddau Crefydd, ar y goel a ennilliant oddiwrth Opiniwnau da rhai eraill am danynt hwy, a'u profieff. Credu y maent eu bod eu hunain yn Gristianogion, oblegid bod eraill yn gobethio eu bod hwy felly; ac hwy a negeiant â zel gwrefog, mewn dyledswyddau fy yn felly oddiallan, i gynnal eu Henw da, eithr ni edrycham am amser am y Stecc o gadarn Râs oddiawen, a hyn fydd yn anafu llawer.

32. Fel yr ydym ni yn darllein am fara beunyddiol, felly hefyd am Groes fennyddiol, Luc. 9. 23. yr hon y perir i ni ei chodi, nid ei wneuthur. Nid rhaid i ni mor gwneuthur Croesau i ni ein hunain (fal yr ydym ni yn rhy bared i wneuthur) ond gadaw i Dduw eu gwneuthur hwynt i ni: Croesau a wneir yn y Nefoedd, fydd fwal cymwys i gefnu'r Saind, ac ni walaetha i ni mor rhoddi hwy i lawr, nes iddynt hwy a ninnau orwedd i lawr ynghyd.

33. Ymadrodd hynodol oedd hwnnw o'r eiddo Gwrfanfaidd, Diffoddwch uffern, a llosgwch y Nefoedd, etto myf a garaf, ac a ofnaf fy Nnw.

34. Nid crochleffain yn erbyn y Cythrael, nac ymadroddi yn erbyn Pechod mewn Gweddi, neu Ymddiddanion, ond ymladd â'r Cythrael, a marweddio ein Trachwantau, yw'r hyn y mae Duw yn bennaf yn edrych arno.

35. Y mae'r Profieffwr gwag yn Siommi neu'n twyllu dau ar unwaith, 1. Y Byd, yr hwn wrth weled dail, fy yn disgwyl ffwrthwau, ond nid yw yn cael dim. 2. Ei hunan, yr hwn fy yn tybied cyrraedd y Nefoedd, fy yn dyfod yn fyrr o honi.

36. Yr unig ffordd i Enaid cystuddiol, ni fedro yma'aelio neu yma'fyd mewn Cyflwr o'r blaen, oblegid Gwrthdroadu neu bechodau ar ôl, ac felly fy yn ammu ei holl siccrwydd o'r blaen, yw, Adnewyddu ei Edifeirwch, sef pe huafei ef heb greu erioed.

37. Hawdd gan rai feddl pe baent yn y cyfryw Deulu, dan y cyfryw Weinidog, allan o'r cyfryw Dempstafnwau, nad ymyrrau'r Cythrael â hwynt, fel y mae. Eithr y cyfryw rai a ddylant wybod. Mai cyhyd ag y byddo ei hen Gyfaiell ef, sef y cnawd yn fyw oddi fewn, y bydd ynteu yn curo wrth y drws oddiallan.

38. Yr hadau a hauwyd yn Naturiaeth Diafol a'r Saind ydynt cyn ddyfod, na ddiwreiddir hwy byth, hyd oni pheidio y Cythrael a bod yn Gythrael, a Pechod a bod yn Bechod, a Saind a bod yn Saind.

39. Melinydd Diafol yw'r pechadur, yn malu yn wastadol; ar Diafol fydd yn wastad yn llenwi yr Hoppran, neu'r pin fel na safu'r felin.

40. Mae rhai pechodau na feidr dyn anwybodus moi Gwneuthur; eithr y mae llawer ychwaneg na feidr dyn anwybodus ond eu gwneuthur.

41. Y mae pump o rwybau, a phâ rai y rhwymodd Duw'r Nefoedd ef ei hun i fod yn Gard, neu'n Geidwad i gadw einioes y Saind, yn erbyn Gallu y Tywyllwch. 1. Ei berthynas iddynt megis Tad. 2. Ei Gariad ef iddynt, o ran ei bod hwynt yn Esgoredigaeth ei Gyngor Tragwyddol ef, megis cyfrannogion o'i Lunef ei hun. 3. Pridwerth Gwaed ei fab, a'i Gyfammod â hwynt. 4. Ei Goglod arno ef, a'u Disgwyliad oddiwrtho, yn eu holl gyfyngderau: yn awr Disgwyliad a gobaith y trueniaid ni cholli'r bŷch, Pŷal. 9. 18. 5. Gwaith presennol Crift yn y Nefoedd, yw earych am fod pob peth yn cael ei ddwyn rhagddo yn dŷg rhwng Duw a'i Bobl.

42. Bara haidd gyda'r Efengyl fydd ymborth da.

T E R F Y N.